

Notat om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42, i lov om social service

Til brug for behandling af temasager i uge 43 i 2019

Indhold

- I. Indledning*
- II. Lovgrundlag*
- III. Generelt*
- IV. Betingelser for ret til tabt arbejdsfortjeneste*
- V. Udmåling*
- VI. Beregning*
- VII. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser*
- VIII. De konkrete mødesager*

I. Indledning

Temaet for mødet er udmåling og beregning af dækning af tabt arbejdsfortjenestes efter § 42, i lov om social service.

II. Lovgrundlag

Notatet er baseret på lov nr. 798 af den 7. august 2019 om social service (serviceloven), bekendtgørelse nr. 1245 af den 13. november 2017 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom og vejledning nr. 9007 af den 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Notatet tager afsæt i regler, der er relevante vedrørende udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det bemærkes, at nogle af de principafgørelser, som der er henvist til i vejledningen, nu er ophævede og indarbejdet i nyere principafgørelser. De er dog stadig udtryk for praksis, men er blot erstattet af nyere afgørelser.

Praksisnotatet er dermed baseret på uddrag af følgende:

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 798 af den 7. august 2019:

§ 3 a. Kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse eller nedsættelse af hjælp efter §§ 95, 96 og 98 skal meddeles med et varsel på mindst 14 uger fra borgerens modtagelse af afgørelsen. 1. pkt. gælder ligeledes for kommunalbestyrelsens afgørelser om frakendelse af en plads i et særligt dag- eller klubtilbud efter §§ 32 og 36, om frakendelse af bilstøtte efter § 114 inden udløbet af genanskaffelsesperioden og om ophør af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i de tilfælde, der er omfattet af de regler om afviklingsperioden, som social- og indenrigsministeren har fastsat i medfør af § 42, stk. 4.

Stk. 2. Iværksættelse af kommunalbestyrelsens afgørelser efter bestemmelserne nævnt i stk. 1 må i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsens afgørelse påklages til Ankestyrelsen, først påbegyndes, når varslingsperioden, jf. stk. 1, er udløbet.

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 27.500 kr. om måneden. Maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Der beregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

Bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, senest bekendtgjort i bekendtgørelse nr. 1245 af den 13. november 2017:

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

§ 9. Bruttoydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, jf. § 10, dog højst med et beløb på 30.576 kr. om måneden. Maksimumbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid.

§ 10. Til personer, der opfylder betingelserne for at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra

- 1) den seneste lønindtægt, som vedkommende har haft inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste,
- 2) den indtægt, som forsørgeren efter sine forhold i øvrigt ville have kunnet opnå i de tilfælde, hvor vedkommende endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet,
- 3) dokumenterede indtægtstab på baggrund af regnskab m.v. for en selvstændig erhvervsdrivende eller
- 4) et beregnet beløb på grundlag af den pågældendes hidtidige disponible indkomst i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at tilvejebringe et realistisk beregningsgrundlag for en selvstændig erhvervsdrivende, eller eventuelt udgift til en vikar.

Stk. 2. Tillæg, som er et integreret led i lønnen, indgår i beregningsgrundlaget, hvis pågældende normalt modtager tillæggene.

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal beregne bidrag til pensionsordning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Bidrag til pensionsordning beregnes alene for personer, der umiddelbart før overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning. Der kan ikke ydes kompensation for andre ydelser, der kommer til udbetaling i fremtiden, herunder lønstigninger, også som følge af skift til andet arbejde.

Stk. 2. Bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelsen fastsat efter §§ 9 og 10, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag, jf. § 42, stk. 3, 4. pkt., i lov om social service.

For personer ansat i staten med tjenestemandspensionsordning anses et pensionsdækningsbidrag på 15 pct. som arbejdsgiverbidraget i relation til servicelovens § 42.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt indsætte bidraget til pensionsordning på kontoen i modtagerens pensionskasse, eller kommunalbestyrelsen kan efter aftale med den pågældende oprette en pensionsopsparing for den pågældende, f.eks. i Kommunernes Pensionsforsikring. Udbetalingstidspunktet afhænger af de enkelte pensionskassers bestemmelser. Er en statslig eller kommunal ansættelsesmyndighed, hvor ydelsesmodtageren er ansat, indstillet på at indbetale et samlet pensionsdækningsbidrag til den ansattes pensionsordning, indbetaler kommunalbestyrelsen et bidrag til pensionsordningen til ansættelsesmyndigheden.

§ 12. Ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring.

Stk. 2. Fradrag sker i den nettoydelse, som fremkommer efter, at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag samt ATP-bidrag.

§ 13. Der kan ikke ske udbetaling af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste under ferie i det omfang, modtageren samtidig får feriegodtgørelse eller ferietillæg for optjent ferie.

§ 14. Beløbet på 30.576 kr., der er nævnt i § 9, samt bruttoydelser fastsat efter §§ 9 og 10 reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb.

§ 15. Til personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunalbestyrelsen ved årsskiftet beregne et tillæg til ferieformål på 1 pct. af bruttoydelser i det foregående kalenderår. Beløbet udbetales pr. 1. maj.

§ 16. Til personer, der ophører med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunalbestyrelsen udbetale et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelser i det foregående kalenderår. Tillæg beregnet efter § 15 indgår ikke i beregningsgrundlaget.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere beregne et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelser i det kalenderår, hvor ophøret finder sted. Beløbet udbetales til personen ved ferieårets start.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 14 uger efter, at betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 gælder ikke, når modtageren har truffet aftale med kommunalbestyrelsen om, at hjælpen ydes i en på forhånd fastsat periode, eller når afviklingsperioden efter modtagerens ønske fastsættes til en kortere periode.

Stk. 3. Opnår modtageren i afviklingsperioden en arbejdsindtægt, ophører udbetalingen af hjælp i det omfang, indtægten modsvarer den ydede hjælp.

Vejledning nr. 9007 af den 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier

Generelt om tabt arbejdsfortjeneste

222. Sigtet med bestemmelsen er at tilgodese, at børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse har nogle særlige behov, som ud over at give merudgifter ved forsørgelsen kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet.

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, der udmåles på baggrund af den tidligere bruttoindtægt. Dog gælder der et loft over ydelsen på 27.940 kr. om måneden (2013-priser).

Målgruppe

224. Målgruppen er familier med børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kronisk eller langvarig lidelse. For en nærmere beskrivelse af denne målgruppe henvises til punkt 168. Målgruppen for tabt arbejdsfortjeneste vil dog være snævrere end den målgruppe, der kan modtage hjælp til merudgifter, idet det er en forudsætning for at være berettiget til ydelsen efter servicelovens § 42, at det drejer sig om de tilfælde, hvor det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Det kan f.eks. være (eksemplerne er ikke udtømmende):

- børn og unge, som har et stort behov for pleje og overvågning, fordi de fysisk er svage eller ofte får sygdomsanfald,
- børn og unge, som har et stort behov for tilsyn, fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger og derfor risikerer at komme til skade eller at skade andre,
- børn og unge, som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene ofte skal tilse og hjælpe dem i løbet af natten,
- børn og unge, som skal deltage i mange behandlinger og undersøgelser,
- børn og unge, hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald, og det derfor må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole,
- børn og unge, som på grund af nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko ikke kan være i et dagtilbud eller skole

– hensynet til søskende kan også indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses på grund af ekstra opgaver i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

Betingelser for at modtage hjælpen

225. Det er en betingelse, at barnet eller den unge forsørges i hjemmet. At barnet eller den unge forsørges i hjemmet betyder, at det skal bo hos forældrene eller andre pårørende i modsætning til, at barnet eller den unge ved medvirken fra de sociale myndigheder har ophold uden for hjemmet, jf. punkt 170. Se om muligheden for tabt arbejdsfortjeneste, når barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet nedenfor punkt 231 ff.

Det er også en betingelse, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelsen hos barnet eller den unge, at barnet passes i hjemmet, jf. eksemplerne ovenfor i punkt 224. Endelig er det også en betingelse, at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge. Heri ligger en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne passes af andre, f.eks. om en barnepige vil kunne passe barnet eller den unge i tidsrummet mellem, at barnet kommer fra dagtilbud eller skole, og forældrene kommer fra arbejde.

Personkredsen omfatter begge forældre, selv om de ikke bor sammen, og den ene part ikke har del i forældremyndigheden. Det betyder, at den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, også kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Der er også mulighed for, at stedforældre kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når de deltager i barnets forsørgelse, jf. principafgørelse C-01-01.

Nedsættelse af beskæftigelse, tab af indtægt

226. Herudover er det en forudsætning, at den pågældende forsørger helt eller delvis har måttet ophøre med sin beskæftigelse for at passe barnet eller den unge. Se fra praksis om forståelsen heraf principafgørelse C-38-06 og C-8-08 samt C-79-11. I principafgørelse C-38-06 fandt Ankestyrelsen, at en ansøger ikke var berettiget til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i 2-3 ekstraordinære møder i barnets skole, som skyldtes barnets funktionsnedsættelse, selvom barnet var omfattet af den personkreds, der efter serviceloven kunne begrunde, at der blev ydet forældrene kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der var tale om 2-3 møder om året, og at disse møder, selvom de vedrørte tilrettelæggelse af barnets skoleforløb i relation til hans funktionsnedsættelse, ikke gik ud over, hvad forældre til ikke-handicappede børn skulle deltage i, hvis børnene f.eks. af sociale eller faglige årsager havde problemer med skolegangen.

Af principafgørelse C-79-11 fremgår det, at en ret til tabt arbejdsfortjeneste omfattede alle kontroller og behandlinger, der var iværksat på grund af den kroniske/langvarige lidelse. Kommunen kunne således ikke foretage fradrag for de 3 første kontroller eller ambulante behandlinger. Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen havde truffet afgørelse om, at der var tale om et barn med betydelig og varigt nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, og at familien således var omfattet af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.

I principafgørelse C-8-08 har Ankestyrelsen fastslået, at der ikke kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste til en ansøger, som 2-3 gange årligt skulle til hospitalskontrol med sit handicappede barn. Begrundelsen var, at ansøger ikke skønnedes at have haft et betydeligt fravær fra sit arbejde. Der blev lagt vægt på, at der var tale om 2-3 kontrolbesøg på hospitalet, hvilket skønnedes at være i moderat omfang.

Det er ligeledes en forudsætning for at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at pågældende har et indtægtstab ved at passe barnet. Indtægtstab kan være både som lønmodtager og som selvstændig erhvervsdrivende. Der vil dog kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om borgeren på ansøgningstidspunktet endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed ikke har et indtægtstab, jf. punkt 237 ff. om beregning af hjælpen.

...

For hvilke tidsrum kan hjælpen ydes

227. Det er muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra nogle timer om dagen eller om ugen til dækning af en fuldtidsindtægt. Det afgørende er, hvor længe det er nødvendigt, at barnet eller den unge bliver passet i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er en af forældrene, der passer det.

Der kan godt ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en kortere periode, idet det er varigheden af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, som er afgørende for at opnå denne ydelse og ikke varigheden af hjælpen.

Der kan f.eks. være behov for, at en af forældrene modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for en kortere periode, fordi barnet skal optrænes intensivt af en af forældrene i hjemmet eller ikke må omgås andre i en periode af hensyn til smittefare. Det samme gælder, hvis en af forældrene skal oplæres i tilberedning af diætkost.

228. Forældrene kan eventuelt også dele dækningen af den tabte arbejdsfortjeneste. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor de begge har mulighed for at tage deltids orlov fra deres arbejde. Der kan dog i dette tilfælde højst ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for 37 timer pr. uge for forældrene tilsammen.

229. Det er muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet eller den unge er i dagtilbud eller skole eller på anden måde passes, plejes og trænes uden for hjemmet nogle timer om dagen eller om ugen. Det kan f.eks. være, fordi barnet bliver hurtigt træt og derfor ikke kan være i dagtilbuddet en hel dag, eller hvor det må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole på grund af sygdom eller smerte.

Der kan også ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet eller den unge er i dagtilbud eller skole en hel dag, f.eks. hvis der er et stort pasnings- og plejebehov, når barnet er

hjemme, eller hvis forsørgeren er nødt til at være omkring barnet eller den unge hele tiden, når det er hjemme, således at det er umuligt at få lavet selv de mest almindelige huslige gøremål.

230. Hvis man allerede fra begyndelsen af et sygehusophold er klar over, at der i direkte forlængelse af opholdet kræves pasning af barnet i hjemmet, kan der ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste allerede fra indlæggelsestidspunktet, hvis det af behandlingsmæssige grunde er ønskeligt, at én eller begge forældre er til stede på sygehuset. Det samme gælder, hvis barnet skal passes hjemme i en periode inden sygehusopholdet.

Der kan ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i indlæggelsesperioden, hvis det er nødvendigt, at forældrene er til stede på sygehuset, fordi funktionsnedsættelsen/lidelsen er så alvorlig, at det kræver forældrenes tilstedeværelse.

Der kan i visse tilfælde ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidigt. Det kan f.eks. ske, hvis barnet skal indlægges på sygehus og opereres, og det er nødvendigt, at begge forældre er til stede på grund af operationens alvor. Det kan også gælde, hvis begge forældre skal have information om, hvordan barnet skal behandles efter udskrivelsen fra sygehus. Dette gælder også, hvis forældrene ikke bor sammen, men begge forældre tager sig af barnet.

Der kan også ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når forældre skal have fri fra arbejde for at kunne ledsage et barn eller en ung med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse til ambulans behandling. Også her vil der kunne tænkes tilfælde, hvor begge forældres tilstedeværelse kan være påkrævet, f.eks. hvis der skal gives information om iværksættelse af ny behandling, eller hvis der skal træffes afgørelse om den fremtidige behandling.

Rådgivningen i forbindelse med beslutning om hjælp efter servicelovens § 42

235. Når én af forældrene søger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, bør rådgivning og vejledning ske ud fra en helhedsvurdering for at skabe så normale rammer som muligt for den enkelte og familiens tilværelse.

I denne sammenhæng bør der bl.a. vejledes om, hvad det kan betyde for familiens økonomi, herunder i forhold til indtægtsnedgang som en konsekvens af ydelsesloftet, i arbejdsmæssig henseende mv., og hvilke alternativer der eksisterer. Det sidste er også vigtigt, hvis en borger, der ansøger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, ikke opfylder betingelserne for at modtage denne hjælp.

...

For nogle familier vil alternativet til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste være praktisk hjælp i hjemmet ydet efter servicelovens § 44, jf. § 83, således at de bliver frigjort fra de huslige og praktiske gøremål og kan koncentrere sig om barnet eller den unge, når de er hjemme. Nogle forældre har et stort ønske om at kunne bevare deres arbejde, og ingen bør tvinges til at opgive deres arbejde, såfremt hjælpen kan ydes på anden måde.

For andre kan praktisk bistand i hjemmet være et vigtigt supplement til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Dette kan f.eks. gælde, hvor et barn kræver konstant overvågning, så det er umuligt at nå andre gøremål.

Der kan også tilbydes anden form for aflastning i hjemmet, jf. punkt 203-210, eller ledsagelse af barnet efter servicelovens § 45.

Beregning af hjælpen - ydelsesloft

237. I servicelovens § 42, stk. 3, og i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, er der fastsat nærmere regler om beregning og regulering af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, jf. nedenfor i punkt 239, dog højst med et beløb på 27.940 kr. om måneden i 2013-priser (svarende til 335.280 kr. om året) for modtagere, der får udbetalt tabt arbejdsfortjeneste for hele deres hidtidige arbejdstid. Hvis borgerens bruttoindtægt uanset det timetal, hvori borgeren arbejdede forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, er lavere end ydelsesloftet, påvirkes udmålingen af ydelsen ikke af ydelsesloftet. I disse tilfælde skal den tabte arbejdsfortjeneste fastsættes ud fra den tidligere bruttoindtægt, jf. punkt 239 ff., uden hensyntagen til ydelsesloftet.

F.eks. vil en borger, der forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste havde en bruttoindtægt på 25.000 kr. om måneden, ikke blive påvirket af ydelsesloftet, mens en borger, der havde en bruttoindtægt på 30.000 kr. om måneden, vil blive påvirket. Dette vil gælde uanset det timetal, hvori de to borgere arbejdede.

Hvis borgeren på baggrund af sin hidtidige bruttoindtægt bliver omfattet af ydelsesloftet på 27.940 kr. om måneden, og borgeren er visiteret til et lavere antal timer end den hidtidige arbejdstid, reduceres ydelsesloftet i forhold til den andel, som de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den hidtidige arbejdstid. Hvis en borger f.eks. forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste har haft en bruttoindtægt på 30.000 kr. om måneden, og borgeren visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på halv tid i forhold til det oprindelige timetal, vil ydelsesloftet være på 13.970 kr. om måneden.

Overgangsordning

238. Ydelsesloftet gælder alene for ansøgninger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, der er indgivet fra den 1. januar 2011. Ansøgninger indgivet inden dette tidspunkt skal i forhold til udmåling af ydelsen behandles efter de hidtil gældende regler. Det vil sige, at ydelsen skal udmåles på baggrund af den tidligere bruttoindtægt uanset dennes størrelse og uden hensyntagen til ydelsesloftet. Dette gælder også i de tilfælde, hvor ansøgningen er indgivet i 2010, men afgørelse først

træffes i 2011, og i de tilfælde, hvor timetallet på en løbende bevilling ændres opad eller nedad efter 1. januar 2011.

Endvidere gælder der en særlig overgangsordning, hvorefter borgere, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010, skal have fastsat ydelsen uden hensyntagen til ydelsesloftet. Det vil sige, at ydelsen skal fastsættes ud fra den tidligere bruttoindtægt uanset dennes størrelse. Denne overgangsordning gælder uanset omfanget af den hjælp, der er udbetalt i 2010 – det være sig udbetaling af hjælp på enkelt dage eller løbende udbetaling af hjælp hen gennem året – og uanset, at ansøgningstidspunktet ligger efter den 1. januar 2011. Det er en forudsætning, at betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt.

Det bemærkes herved, at ydelsesloftet heller ikke vil gælde, hvis et forældrepar efter den 1. januar 2011 vælger at dele den tabte arbejdsfortjeneste imellem sig eller at lade ydelsen overgå fra den ene forælder til den anden. Derimod vil ydelsesloftet skulle anvendes i den situation, hvor et forældrepar i løbet af 2010 har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i forhold til et barn, men efter den 1. januar 2011 får endnu et barn, som der skal ydes tabt arbejdsfortjeneste i forhold til. Her vil beregningen af ydelsen i forhold til barnet født efter den 1. januar 2011 skulle foretages på baggrund af ydelsesloftet.

Fastsættelse af den tidligere bruttoindtægt

239. Hvis borgeren, der skal have udmålt tabt arbejdsfortjeneste, er lønmodtager, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende har haft inden modtagelsen af tabt arbejdsfortjeneste. Det bemærkes herved, at borgerens eget bidrag til pension ikke indgår som en del af bruttolønnen, jf. Ankestyrelsens principafgørelse nr. 69-10.

Tillæg, som er et integreret led i lønnen, indgår også i beregningsgrundlaget, hvis de normalt kommer til udbetaling.

Ankestyrelsen har i en sag (principafgørelse O-48-99) truffet afgørelse om, at provision skulle indgå ved beregning af tabt arbejdsfortjeneste i et tilfælde, hvor det fulgte af moderens ansættelseskontrakt, at hendes løn bestod dels af en fast løn, dels af provision, der var afhængig af salgsresultatet.

Det, der lægges til grund ved beregningen af den tidligere bruttoindtægt, er således den seneste lønindtægt, og ikke arbejdsløshedsdagpenge, syge- eller barselsdagpenge eller kontanthjælp, som ydelsesmodtageren har haft, inden han eller hun modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Er der for en lønmodtager problemer med at fastsætte den tidligere løn, fordi pågældende f.eks. har gået arbejdsløs i lang tid eller ingen uddannelse har, kan beregningen tage udgangspunkt i en hjemmehjælperløn.

Når ydelsesmodtageren endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, må den indtægt, som han eller hun ville have kunnet opnå, tages som udgangspunkt ved fastsættelsen af bruttoindtægten.

Der kan i øvrigt henvises til Ankestyrelsens principafgørelser C-15-02, O-44-99 og C-4-03.

Hvis borgeren, der skal have udmålt tabt arbejdsfortjeneste, er selvstændig erhvervsdrivende, kan det være svært umiddelbart at tilvejebringe oplysninger om den tidligere bruttoindtægt. Men ydelsesmodtageren vil ofte via revisor, regnskaber mv. kunne sandsynliggøre et indtægtstab, som fastlæggelse af den tidligere bruttoindtægt kan tage sit udgangspunkt i. Man må dog her være opmærksom på, at et indtægtstab også kan skyldes konjunktursvingninger.

I de tilfælde, hvor det er umuligt at tilvejebringe et realistisk beregningsgrundlag, f.eks. fordi virksomheden er nystartet, kan der tages udgangspunkt i udgiften til en vikar eller et beregnet beløb på grundlag af ydelsesmodtagerens hidtidige disponible indkomst.

Ankestyrelsen har i principafgørelse C 45-02 fastslået, at udgangspunktet for beregning af tabt arbejdsfortjeneste til en selvstændig landmand var indkomsten fra hans selvstændige virksomhed efter fradrag af afskrivninger, men før renter. I samme afgørelse udtales, at beregningsgrundlaget for moderens tabte arbejdsfortjeneste var den indtægt, der i følge virksomhedens regnskab var overført til hende som medhjælpende hustru.

Ankestyrelsen har i principafgørelse C 9-05 vurderet, at beregningen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til en far, som var ansat i et anpartsselskab, skulle tage udgangspunkt i hans lønindkomst som ansat i anpartsselskabet, uanset at selskabet var ejet af et holdingselskab ejet af ham selv. Faderen måtte således i relation til servicelovens regler om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste betragtes som lønmodtager.

Når beregningsgrundlaget er fundet, beregnes den tabte arbejdsfortjeneste på samme måde som til en lønmodtager, herunder også i forhold til ydelsesloftet, jf. punkt 237, og udbetales som A-indkomst.

Bidrag til pensionsordning

240. I forbindelse med beregning af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal der indregnes bidrag til pensionsordning. Bidraget skal beregnes alene for ydelsesmodtagere, der umiddelbart før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning. Dvs., at det kun er ydelsesmodtagere, der tidligere har haft en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, der er berettiget til at få indregnet et bidrag.

Bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelsen, der fremkommer ved anvendelsen af beregningsreglerne beskrevet i punkt 237-239, dog højest et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Bidraget skal så vidt muligt indsættes på kontoen i ydelsesmodtagerens pensionskasse.

Kommunalbestyrelsen kan også efter aftale med den pågældende oprette en pensionsopsparing for pågældende, f.eks. i Kommunernes Pensionsforsikring.

I forhold til ydelsesmodtagerens egen andel af pensionsbidraget har Ankestyrelsen fastslået, at der ikke er hjemmel i lovgivningen til at medregne dette i indtægtsgrundlaget ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 69-10. Således skal ydelsesmodtagerens egen andel til pension hverken indgå i beregningen af bruttoydelsen eller i beregningen af pensionsbidraget.

241. For ydelsesmodtagere ansat i staten med tjenestemandspensionsordning anses et pensionsdækningsbidrag på 15 pct. som arbejdsgiverbidraget i relation til servicelovens § 42. Et sådant pensionsdækningsbidrag udgør således en overgrænse for det kommunale pensionsbidrag, jf. servicelovens § 42, stk. 3, 4. pkt.

Er en statslig eller kommunal ansættelsesmyndighed, hvor ydelsesmodtageren er ansat, indstillet på at indbetale et samlet pensionsdækningsbidrag til ydelsesmodtagerens pensionsordning, indbetaler kommunalbestyrelsen et bidrag til pensionsordningen til ansættelsesmyndigheden.

Fradrag for sparede udgifter

242. Ved beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dvs. at der skal reduceres med de udgifter, som ydelsesmodtageren har haft ved at varetage sit arbejde. Det drejer sig typisk om befordring til og fra arbejdet og udgifter til barnets dagtilbud. Fradragene sker i den nettoydelse, som fremkommer, efter at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Der skal dog ikke ske fradrag for de udgifter, der skal sikre, at ydelsesmodtageren kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, f.eks. fagforeningskontingent og arbejdsløshedsforsikring.

243. Ved beregning af eventuelt sparet befordring må der tages udgangspunkt i de faktiske udgifter ved befordringen til og fra arbejdet for den pågældende periode. Der må også tages hensyn til den skattemæssige fordel, som ydelsesmodtageren eventuelt mister, i de tilfælde, hvor pågældende bor langt fra sit arbejde.

244. Som hovedregel skal der fratrækkes, hvad det ville koste at få barnet passet i dagtilbud, hvis barnet ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse. Dette sker ud fra den betragtning, at dette er en udgift, som er sparet set i forhold til forældre i al almindelighed. Det er dog ikke i alle tilfælde, en sådan udgift skal trækkes fra ved beregningen. Den kan f.eks. ikke trækkes fra, hvis barnet fortsat benytter et dagtilbud, f.eks. fordi moderen har deltidsarbejde. Der skal ligeledes tages hensyn til, om barnet ville kunne optages i et særligt dagtilbud, hvor der ikke ville være nogen betaling, eller om der kunne gives ½ behandlingsmæssig friplads.

Andre fradrag

245. Udbetaling af feriegodtgørelse efter ferieloven, der træder i stedet for lønindtægt, når ferie holdes, udelukker udbetaling af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, uanset hvornår ferien holdes, jf. bekendtgørelsens § 11.

Regulering af hjælpen

246. Ydelsesloftet på 27.940 kr. om måneden (2013-priser) og bruttoydelsen, der fremkommer ved anvendelsen af beregningsreglerne beskrevet i punkt 237 og punkt 239, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. I Social-, Børne- og Integrationsministeriets vejledning om regulering af satser på det sociale område, der kan findes på www.sm.dk under lovstof, kan satsen for det kommende år ses.

Personer, der er omfattet af de indtil den 1. januar 2011 gældende regler om beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal dog fortsat have reguleret deres bruttoydelse hvert år pr. 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Satsreguleringsprocenten er beregnet på grundlag af et skøn over den forventede udvikling i lønninger på det almindelige arbejdsmarked.

Senere lønstigninger eller opgradering af den tidligere stilling eller skift til bedre lønnet stilling skal ikke indregnes ved regulering af ydelsen. Ligesom lønnedgang eller overgang til lavere lønnet stilling heller ikke skal inddrages ved regulering af ydelsen, jf. principafgørelse C-63-01.

Tillæg til ferieformål

247. Kommunalbestyrelsen skal ved årsskiftet beregne et tillæg til ferieformål på 1 pct. af bruttoydelsen, der fremkommer ved anvendelse af beregningsreglerne beskrevet i punkt 237-239, i det forudgående kalenderår. Udbetalingen finder sted pr. 1. maj.

Ankestyrelsen har i en sag (principafgørelse C-48-03) truffet afgørelse om, at en ansøger, som modtog hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage, var berettiget til at få beregnet 1 % tillæg til ferieformål. Ankestyrelsen fandt, at personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, har ret til at få beregnet et tillæg til ferieformål uanset omfanget af den bevilgede tabte arbejdsfortjeneste.

Tillæg til ferieformål ved ophør

248. Til borgere, som ophører med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunalbestyrelsen udbetale et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelsen i det foregående kalenderår til ferieformål. Er der udbetalt tillæg til ferieformål med 1 pct. efter bekendtgørelsens § 13, indgår dette beløb ikke i beregningsgrundlaget.

Der beregnes endvidere et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelsen i det kalenderår, hvor ophøret finder sted. Beløbet udbetales til borgeren ved ferieårets start.

Ankestyrelsen har i en sag (principafgørelse C-50-03) truffet afgørelse om, at en ansøger, som havde modtaget og fortsat modtog hjælp til tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage, ikke var berettiget til at få beregnet 12,5 pct. tillæg til ferieformål. Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke var ophørt med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, idet ansøger, i følge det oplyste, i flere år havde haft en løbende bevilling på hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage. Det forhold, at kommunen havde stillet krav om at modtage en ansøgning hver gang, ansøger havde behov for tabt arbejdsfortjeneste, kunne ikke begrunde en ændret vurdering.

249. Hvis en ydelsesmodtager f.eks. går fra fuldtids til deltids kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, betragtes det som et delvist ophør, og der skal derfor udbetales 12,5 pct. tillæg til ferieformål efter reglerne i bekendtgørelsens § 14 i forhold til den del af den tabte arbejdsfortjeneste, som ydelsesmodtageren ophører med.

250. Ydelser af tillæg til ferieformål har baggrund i de almindelige regler om feriepenge og ferietillæg, og hensigten er at give borgere, som ophører med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, mulighed for at holde ferie på samme måde som andre, der har en lønindtægt. Da tillæggene til ferieformål ikke er feriepenge og ferietillæg i ferielovens forstand, vil man i praksis ikke direkte kunne sammenligne ydelserne efter de to regelsæt.

Det betyder f.eks., at borgere, der ophører med tabt arbejdsfortjeneste skal have udbetalt tillægget til ferieformål direkte, henholdsvis ved ophøret og ved ferieårets start det kommende år, og at der ikke skal udstedes feriekort. Der skal heller ikke kræves dokumentation for afholdelse af ferie.

Ophør med pasning af barnet i hjemmet

251. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste udbetales i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet. Der skal i forlængelse heraf henvises til Ankestyrelsens principafgørelse nr. 231-10, hvor Ankestyrelsen fandt, at der ved nedsættelse af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste var ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder. Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13 1/2 time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen.

Afviklingsperioden på tre måneder gælder dog ikke, hvis der på forhånd er aftalt en bestemt periode for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, eller fordi ydelsesmodtageren ønsker, at afviklingsperioden skal være kortere. Kommunalbestyrelsen skal dog være opmærksom på, om forholdene har ændret sig, siden aftalen blev indgået.

Ankestyrelsen har udtalt, at det forhold, at hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er bevilget for en afgrænset periode, ikke i sig selv medfører, at der kan anses at være truffet en aftale mellem en kommune og en ansøger. En revision af ydelsen, der er fastsat af administrative grunde, medfører ikke, at tilskuddet ydes i en på forhånd fastsat periode. Dette forudsætter, at man fra be-

villingens start kan se, hvornår bevillingen skal ophøre, og at der foreligger en aftale herom (principafgørelse O 101-98).

Hvis ydelsesmodtageren kommer i arbejde i afviklingsperioden, forkortes perioden fra det tidspunkt, hvor den pågældende har opnået arbejde. Kommunalbestyrelsen skal dog være opmærksom på det nye arbejdes omfang, således at hjælpen ikke inddrages fuldt ud i afviklingsperioden, hvis ydelsesmodtageren f.eks. har opnået deltidsarbejde i modsætning til tidligere fuldtidsarbejde.

III. Generelt

Det overordnede formål med de handicapkompenserende ydelser er, at borgere med handicap opnår ligestilling i samfundet med ikke-handicappede borgere. Reglerne og praksis på handicapområdet er funderet i principperne om tilgængelighed, kompensation, sektoransvarlighed, ligebehandling og solidaritet.

Ved *tilgængelighed* forstås, at samfundet skal tilrettelægges og tilpasses på en sådan måde, at der kan tages højde for de særlige behov, som borgere med handicap har.

Ved *kompensation* forstås, at forældre til et barn med funktionsnedsættelse i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af barnets funktionsnedsættelse.

Ved *sektoransvarlighed* forstås, at ansvaret for at tilvejebringe den nødvendige tilgængelighed og kompensation er hos den myndighed, som i øvrigt har ansvaret for området.

Ved *ligebehandling* forstås, at alle skal have lige muligheder for at udvikle og bruge sine potentialer og færdigheder. Ligebehandling betyder ikke, at alle skal behandle ens.

Ved *solidaritet* forstås, at kompenseringsen sker ved skattefinansierede ydelser.

Reglerne om dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal forstås i lyset af disse principper.

Formålet med bestemmelsen om tabt arbejdsfortjeneste er, at familier med børn med nedsat funktionsevne eller langvarig lidelse skal kunne leve så normalt som muligt på trods af og med barnets funktionsnedsættelse/lidelse. Formålet er også at medvirke til, at disse børn kan forblive i familien og dermed undgå anbringelse på institutioner e.l., såfremt hensynet til barnets tarv tilsiger dette, og at hindre at barnets nedsatte funktionsevne eller kroniske eller langvarige lidelse forværres eller får andre og mere alvorlige følger.

Sigtet med bestemmelsen er således at tilgodese, at børn med en nedsat funktionsevne eller langvarig lidelse har nogle særlige behov, som kan medføre, at forældrene har tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet.

IV. Betingelser for ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste

Det er en betingelse for dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at barnet har en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.

Indgribende betyder, at lidelsen skal være af en sådan karakter, at den har alvorlige følger i den daglige tilværelse. Det er den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, der er afgørende. Det er derfor ikke afgørende, om barnet har en diagnose, eller at barnet er færdigudredt. Langvarig lidelse betyder, at lidelsen kan forventes at vare et år eller mere.

Ydelsen er også betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Pasningen af barnet i hjemmet skal samtidig medføre et indtægtstab. Det er således en forudsætning, at ansøgeren helt eller delvist har måttet ophøre med sin beskæftigelse for at passe barnet i hjemmet.

Indtægtstabet kan være både som lønmodtager og som selvstændig erhvervsdrivende. Der vil dog også kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selvom ansøgeren på ansøgningstidspunktet endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed ikke har et indtægtstab. Det er for eksempel ikke udelukket, at en forælder kan modtage dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når vedkommende er i et revalideringsforløb. Det vil dog afhænge af en konkret vurdering af, om revalideringen og pasningen af barnet kan forenes.

V. Udmåling

Det er muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra nogle timer om dagen eller om ugen til dækning af en fuldtidsindtægt. Det afgørende er, hvor længe det er nødvendigt, at barnet bliver passet i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er én af forældrene, der passer det. Der kan således kun ydes kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for det antal timer, der er nødvendigt hertil.

Der kan dermed godt ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en kortere periode, idet det er varigheden af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, som er afgørende for at opnå denne ydelse og ikke varigheden af hjælpen.

Udmålingen af den tabte arbejdsfortjeneste skal tage udgangspunkt i de faktiske forhold, herunder forældrenes arbejdstider. Efter praksis kan mulighederne for fleksibel arbejdstilrettelæggelse, som ikke har væsentlig betydning for familiens tilværelse, dog være et moment, der indgår i vurderingen af, i hvilket omfang der er behov for tabt arbejdsfortjeneste.

I henhold til sektoransvarlighedsprincippet påhviler det folkeskolen at yde den nødvendige støtte til børn, herunder også børn med nedsat funktionsevne, i skole og skolefritidsordning. Der kan derfor ikke ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvis barnets behov for kortere dage skyldes manglende ressourcer i skole eller i skolefritidsordning.

Dagtilbud som henhører under socialsektoren har ligeledes ansvaret for at iværksætte den nødvendige støtte til børn med funktionsnedsættelser. Et pasningsbehov indenfor dagtilbudstiden, som skyldes manglende ressourcer, kan derfor heller ikke medføre ret til tabt arbejdsfortjeneste.

Der kan dog ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste inden for den tid, hvor barnet skal være i dagtilbud, skole eller skolefritidsordning, hvis pasningsbehovet er en nødvendig konsekvens af barnets nedsatte funktionsevne, og barnet dermed ikke kan rumme at være i dagtilbud, skole eller skolefritidsordning en hel dag.

Det er i helt særlige tilfælde muligt at yde tabt arbejdsfortjeneste, selvom barnet er i dagtilbud eller skole og skolefritidsordning en hel dag. Det kan for eksempel være, hvis der er et så stort pasnings- eller plejebehov, når barnet er hjemme, eller hvis forælderen er nødt til at være omkring barnet hele tiden, når barnet er hjemme, således at det er umuligt at få lavet selv de mest almindelige huslige gøremål.

Derudover kan der ydes tabt arbejdsfortjeneste til ledsagelse af barnet til kontroller, behandlinger, møder og lignende, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Der kan dog kun ydes tabt arbejdsfortjeneste i det omfang fraværet er nødvendigt som følge af barnets funktionsnedsættelse, og der er tale om et fravær i betydeligt omfang, og dermed som minimum 3 arbejdsdage om året.

Behovet for dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal være begrundet i barnets funktionsnedsættelse. Der kan derfor ikke ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste i videre omfang for eksempel under henvisning til, at det af arbejdsmæssige grunde kan være svært at holde fri en halv dag eller lignende.

Ved vurderingen af behovet for tabt arbejdsfortjeneste skal der foretages en samlet vurdering, hvori også andre støttetiltag indgår. Som supplement eller alternativ til tabt arbejdsfortjeneste kan der således også bevilges hjælp til praktisk bistand efter servicelovens § 83, og/eller afløsning eller aflastning efter servicelovens § 44, jf. § 84, stk. 1.

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset, med mindre der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen. Kommunen kan således ikke fastsætte en slutdato for bevillingen i afgørelsen, men de kan fastsætte en opfølgingsdato.

Når en bevilling af løbende tabt arbejdsfortjeneste nedsættes af kommunen, skal kommunen fastsætte en indretningsperiode, hvis der er tale om en betydelig nedsættelse af hjælpen. Når en bevilling af tabt arbejdsfortjeneste helt ophører, skal kommunen meddele et varsel på mindst 14 uger fra ydelsesmodtagerens modtagelse af kommunens afgørelse, og kommunen skal bevilge en afviklingsperiode på 14 uger.

Der kan som udgangspunkt først ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra ansøgningstidspunktet. I særlige situationer kan der dog bevilges hjælp forud for ansøgningstidspunktet, hvis

der for eksempel er tale om en akut og uopsættelig situation, eller hvis kommunen har givet fejlagtig vejledning.

VI. Beregning

Tabt arbejdsfortjeneste fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 27.500 kr. om måneden (31.249 kr. om måneden for 2019). Maksimumbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til dækning af tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid.

Ydelsesloftet og bruttoydelsen reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 procent tillagt efter fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår.

Hvis ansøgerens bruttoindtægt, uanset det timetal ansøgeren arbejdede forud for overgangen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, er lavere end ydelsesloftet, påvirkes udmålingen af ydelsen ikke af ydelsesloftet. I disse tilfælde skal den tabte arbejdsfortjeneste fastsættes ud fra den tidligere bruttoindtægt.

Bruttoindtægten skal fastsættes ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende oppebar inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste, når ansøger tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet som lønmodtager.

Det har ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at der har været en længere periode fra arbejdsophør til ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, eller at ansøgeren har taget en videregående uddannelse i samme periode. Den seneste lønindtægt, som skal udgøre beregningsgrundlaget, kan derfor ligge flere år forud for ansøgningstidspunktet for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det, der lægges til grund ved beregningen af den tidligere bruttoindtægt, er således den seneste lønindtægt, og ikke arbejdsløshedsdagpenge, syge- eller barselspenge eller kontanthjælp, som ansøgeren har modtaget, inden han eller hun modtog hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Er der for ansøgeren problemer med at fastsætte den tidligere løn, fordi pågældende for eksempel har gået arbejdsløs i lang tid eller ingen uddannelse har, kan beregningen tage udgangspunkt i en hjemmehjælperløn. Hvis ansøgeren vil blive overkompenseret med en beregning, der tager udgangspunkt i en hjemmehjælperløn, kan der ved beregningen af hjælpen tages udgangspunkt i niveauet for kontanthjælp.

Hvis ansøgeren endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, må den indtægt, som han eller hun ville have kunnet opnå, tages som udgangspunkt ved fastsættelsen af bruttoindtægten.

Når der skal tages stilling til beregningen af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, som er selvstændigt erhvervsdrivende, kan kommunen tage udgangspunkt i den gennemsnitlige årsindtægt, efter

fradrag af afskrivninger, men før renter, for de seneste tre år før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis der er oplysninger i sagen, der tyder på, at de seneste tre års indtægter i virksomheden ikke er retvisende, skal kommunen tage stilling til, om udgangspunktet skal fraviges, og der i stedet skal tages udgangspunkt i flere eller færre år. Den indtægt, som ansøgeren har haft i det år, hvor vedkommende overgår til tabt arbejdsfortjeneste, kan også tillægges betydning.

Når beregningsgrundlaget er fundet, beregnes den tabte arbejdsfortjeneste på samme måde som til en lønmodtager, herunder også i forhold til ydelsesloftet, og udbetales som A-indkomst.

Vurderingen af, om et tidligere beregningsgrundlag skal anvendes, eller om der skal anvendes et nyt beregningsgrundlag, beror i øvrigt ikke på en tidsmæssig vurdering, men på en vurdering af, om der er tale om et afbrudt og nyt forløb.

Ansøgere, der i tilknytning til den seneste lønindtægt havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, har ret til bidrag til pensionsordning i forbindelse med udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste. Bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse, så længe bidraget ikke er større end det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører. Det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører udgør et loft for, hvor meget der kan modtages i pensionsbidrag.

Ved beregningen af hjælpen skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring.

Efterfølgende lønstigninger eller opgraderinger af den tidligere stilling eller skift til en bedre lønnet stilling skal ikke indregnes ved regulering af ydelsen. Ligesom lønnedgang eller overgang til lavere lønnet stilling heller ikke skal inddrages ved regulering af ydelsen, med mindre ændringerne er begrundet i barnets eller den unges funktionsnedsættelse. Hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan dog højst udbetales for det antal timer, som ansøgerens arbejdstid er nedsat for at passe barnet i hjemmet.

VII. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principafgørelser. Principafgørelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området vedrørende udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Principafgørelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase, som findes på Ankestyrelsens hjemmeside: www.ast.dk.

Sektoransvar

C-11-03: Ankestyrelsen fandt, at det i henhold til sektoransvarlighedsprincippet påhviler folkeskolen at yde støtte til børn i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at et forældrepar, på baggrund af en konkret vurdering af sønnens lidelse og nødvendigheden af deres lejlighedsvis tilstedeværelse i særlige tilfælde, eventuelt kunne være berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det var herved forudsat, at det var udelukket at opfylde det lejlighedsvis konkrete behov ved personalet i skole og skolefritidsordning, og at hjælpen ikke var nødvendiggjort på grund af manglende ressourcer og/eller personale i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste såfremt det er en nødvendig følge af barnets nedsatte funktionsevne at barnet passes i hjemmet og at det er mest hensigtsmæssigt at der er moderen eller faderen der passer det.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på Ankestyrelsens praksis hvorefter der i visse situationer kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste i tilfælde, hvor der ikke er tale om pasning i selve hjemmet.

Ankestyrelsen fandt ikke, at forældrene, på baggrund af de foreliggende oplysninger, var berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i efterårsferien.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at folkeskolen er forpligtet til at yde den fornødne støtte til de børn, der opholder sig i skolefritidsordningen i ferieperioder og at støtten i skolefritidsordningen, ifølge det oplyste, var af samme omfang i ferieperioder.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det beskrevne behov, herunder det forhold at de fleste forældre alene har 5 uges ferie årligt samt at forældrene ikke havde andre pasningsmuligheder, ikke kan begrunde hjælp til tabt arbejdsfortjeneste.

C-23-03: Ankestyrelsen fandt, på baggrund af en konkret vurdering, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afgrænset periode indtil en handicappet søn kunne blive optaget i en center-skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt dog ikke, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste alene med henvisning til, at der var ventetid på optagelse i skolefritidsordningen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen ikke havde peget på et alternativ til den nødvendige voksenstøtte til sønnen.

Ankestyrelsen lagde herefter vægt på kompensationsprincippet, hvorefter familier med børn med handicap skal kompenseres for følgerne af barnets nedsatte funktionsevne og at sønnen, ifølge udtalelser fra psykolog og psykiater, ikke - uanset sin alder - ville kunne være alene uden voksenstøtte.

29-13: Forældre til et barn i diabetesbehandling med insulinpumpe kan i særlige tilfælde være berettigede til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Dette kan være tilfældet ved omlægning af diabetesbehandling til behandling med insulinpumpe. I forbindelse med at barnet bliver udskrevet fra hospitalet, efter at have fået indopereret en insulinpumpe til behandling af diabetes, kan der i umiddelbar forlængelse heraf være behov for en indkørings- og optimeringsperiode af behandlingen under genoptagelse af skolegangen.

Det skal være en nødvendig konsekvens af barnets diabeteslidelse, at det er en af forældrene, der er med barnet på skolen i den første indkøringsperiode af behandlingen. Samtidig skal det være mest hensigtsmæssigt, at det er en af forældrene, der er til stede på skolen, dels for at støtte barnet dels for at lære skolen de nye behandlingsprincipper.

I den første indkøringsperiode af behandlingen kan der være tale om en opgave, der rækker videre og indebærer et ansvar, som det ikke kan pålægges skolen at overtage. Hvis der er tale om en så specifik behandlingsmæssig opgave i forhold til barnet, kan denne opgave ikke anses for at være omfattet af sektoransvaret.

Forældre til et barn, der i en forudgående periode har været i diabetesbehandling med insulinpumpe, er ikke berettigede til tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med barnets skolestart.

Når den første indkøringsperiode af behandlingen er overstået, vil det efter sektoransvarlighedsprincippet påhvile folkeskolen at varetage omsorgen for barnet, og herunder yde den fornødne støtte i forhold til barnets insulinpumpebehandling.

Når barnet har været i behandling med insulinpumpe i en forudgående periode, og barnet derfor er fortrolig med behandlingen, vil der ikke være tale om et særligt tilfælde, der berettiger forældrene til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

25-19: Det følger af princippet om sektoransvarlighed, at den offentlige sektor, der udbyder en ydelse eller en service, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for mennesker med nedsat funktionsevne. Sektoransvarlighedsprincippet er udgangspunktet for afgrænsningen af, i hvilket regi et opgaveområde hører hjemme.

Det betyder, at det er undervisningssektorens ansvar at sørge for, at børn kan komme til og fra skole. Det er derfor ikke et ansvar for den sociale sektor at dække merudgifter, hvis forældrene har udgifter til at følge barnet til og fra skole. Det er heller ikke et ansvar for den sociale sektor at dække tabt arbejdsfortjeneste, hvis forældrene har et indtægtstab forbundet med at følge barnet til og fra skole.

Det er alene transport mellem skole og bopælsadressen, der kan gives hjælp til efter folkeskolens regler. Der kan ikke gives hjælp til transport mellem skole og en samværsforælders adresse efter folkeskolelovens regler.

Hjælp til transport til og fra skolefritidsordning er ikke reguleret i folkeskoleloven, men i befordringsbekendtgørelsen, som ikke udtrykkeligt angiver, hvornår der kan gives hjælp til transport til og fra skolefritidsordning. Hjælpen kan kun gives efter befordringsbekendtgørelsen, hvis transporten kan ske uden etablering af en særskilt transportordning, det vil sige uden merudgift for undervisningssektoren.

Hvis der ikke kan gives hjælp til transporten efter reglerne i befordringsbekendtgørelsen kan forældrene til et barn med nedsat funktionsevne have ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til transport til og fra skolefritidsordning, hvis de øvrige betingelser herfor er opfyldt, herunder at det er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse, at forældrene transporterer barnet frem og tilbage, og at forældrene derved har et indtægtstab.

Hvis forældrene ikke bor sammen, kan begge forældre få dækket merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste til transport til og fra skolefritidsordning.

Kontroller, møder, mv.

69-16: Kommunen kan yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kan ske både i forbindelse med løbende fravær fra arbejdet og i forbindelse med fravær på enkeltdage.

Tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage ydes i forbindelse med de møder, undersøgelser, kontroller mv., som er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse. Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste til det fravær, der er nødvendiggjort af mødet, undersøgelsen eller kontrollen, og ikke nødvendigvis til hele arbejdsdage. Der ydes eksempelvis ikke tabt arbejdsfortjeneste til et fravær, der er begrundet i krav fra forælderens arbejdsgiver om, at der kun kan bevilges fravær på hele dage. Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste i det omfang møderne, undersøgelserne, kontrollerne mv. ikke kan placeres uden for forældrenes arbejdstid.

Kommunen skal i den forbindelse undersøge, om ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, så det ikke er nødvendigt for ansøgeren at være fraværende fra arbejdet med lønreduktion. I det omfang ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, kan der som udgangspunkt ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen kan ikke stille krav om, at der anvendes ferie eller særlige feriedage.

Der kan kun ydes tabt arbejdsfortjeneste, hvis der er tale om fravær i betydeligt omfang. Det afhænger af en konkret vurdering, om der er tale om fravær i betydeligt omfang. Et fravær svarende til sammenlagt 2-3 arbejdsdage om året anses normalt ikke for at være et fravær i betydeligt omfang.

Ved vurderingen af, om fraværet overstiger 2-3 arbejdsdage om året, skal der lægges vægt på det sandsynliggjorte, forventede fravær. Udbetalingen af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage sker, efterhånden som fraværet og lønreduktionen dokumenteres.

I vurderingen af fraværets omfang indgår begge forældres samlede fravær. Både løbende fravær og fravær på enkeltdage. Hvis der er flere børn i familien med en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, er det forældrenes samlede fravær – både løbende og fravær på enkeltdage – vedrørende alle børnene, der lægges vægt på ved vurdering af, om der er tale om fravær i betydeligt omfang. Endelig indgår varigheden af de enkelte kontrolbesøg i vurderingen, ligesom det også indgår i vurderingen, om begge forældres tilstedeværelse er nødvendig.

Forudgående nedgang i arbejdstid

C-52-06: Det var ikke tilstrækkeligt godtgjort, at en ansøgers nedgang i ugentlig arbejdstid forud for modtagelse af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste udelukkende skyldtes hendes barns funktionsnedsættelse.

Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste til ansøger skulle derfor tage udgangspunkt i en ugentlig arbejdstid på 32 timer om ugen svarende til hendes seneste lønindtægt forud for modtagelsen af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Indretningsperiode

231-10: Ved nedsættelse af dækning for tabt arbejdsfortjeneste var der ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13½ time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen.

Tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre

C-49-02: Der kunne kun i meget begrænset omfang ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidig, herunder udover i alt 37 timer pr. uge. Det måtte være en forudsætning herfor, at begge forældres tilstedeværelse var påkrævet, og at der var tale om en situation af midlertidig varighed og typisk en situation, hvor barnet måtte opholde sig udenfor hjemmet, fx i forbindelse med sygehusophold.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at familiens situation, selv om den var ganske speciel grundet arten og omfanget af sønnens funktionsnedsættelse, ikke var af en sådan karakter, at der kun-

ne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste med mere end 37 timer pr. uge til forældrene tilsammen.

Ankestyrelsen lagde vægt på lovens ordlyd og vejledningen hertil, hvorefter udgangspunktet er, at der højst kan ydes hjælp med 37 timer pr. uge til forældrene tilsammen.

Pasningsbehov begrundet i funktionsnedsættelsen

40-14: Et pasningsbehov, der udelukkende opstår som følge af strejke eller lockout på en skole eller fritidsordning, medfører ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller merudgifter.

Udgifter til pasning af et barn under en lærerlockout eller strejke kan efter en konkret vurdering dækkes efter reglerne om merudgifter, hvis pasningsbehovet er en følge af barnets funktionsnedsættelse.

Når barnet har en alder, hvor forældre normalt ikke vil have udgifter til pasning, kan der være tale om en merudgift ved forsørgelsen af barnet i hjemmet, som forældre med ikke-handicappede børn på samme alder ikke har.

Løbende ydelse

C-24-08: Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset med mindre, der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelsen. Der var i sagen ikke truffet nogen aftale herom.

Indtægtstab

C-40-06: Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke var berettiget til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste under sit fuldtidsstudium.

Begrundelsen var, at det ikke var tilstrækkeligt godtgjort, at ansøger havde et indtægtstab.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at ansøger modtog SU, og at hun ikke herudover havde en lønindtægt.

77-17: Kommunen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er blandt andet betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at pasningen medfører et indtægtstab.

Hvis en forælder opfylder betingelserne for at få hjælp til forsørgelse efter flere bestemmelser, har modtageren valgfrihed mellem ydelserne. Det vil dog være dobbeltforsørgelse, hvis forælderen

modtager både tabt arbejdsfortjeneste og en anden offentlig ydelse, der skal dække samme forsørgelsesbehov, medmindre der er fastsat særlige bestemmelser, der giver mulighed for at modtage begge ydelser.

Kommunen skal vejlede om mulighederne for at vælge mellem de to ydelser. Kommunen skal også vejlede om, hvilken betydning valget har for retten til at modtage den anden ydelse, herunder om ydelsen bortfalder eller nedsættes.

Beregningsgrundlag/fastlæggelse af den tidligere bruttoindtægt

C-63-01: Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til pasning i hjemmet af et barn med handicap skulle fortsat udbetales ud fra den bruttoydelse, der var beregnet på grundlag af ydelsesmodtagerens seneste lønindtægt før overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, uanset ændrede løn- og arbejdsforhold i løbet af ydelsesperioden.

Hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste kunne højst udbetales for det antal timer, som ydelsesmodtagerens arbejdstid var nedsat for at passe barnet i hjemmet.

Udgangspunktet om at familien skal have det samme rådighedsbeløb til at leve af som tidligere, gælder således kun ved overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ændringer i ydelsesmodtagerens løn- og arbejdsforhold, der ikke er begrundet i behovet for at barnet passes i hjemmet, vil derfor kunne medføre, at familiens rådighedsbeløb ændres undervejs.

15-09: En far kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste svarende til hans normale arbejdstid, selv om den var mere end 37 timer om ugen.

Hensigten med servicelovens bestemmelse om tabt arbejdsfortjeneste var, at der skulle ydes fuld kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, og udgangspunktet for udmålingen var, at familien skulle have det samme beløb til rådighed at leve for som tidligere. Det var dokumenteret, at faderens arbejdstider siden ansættelsen i 2003, fast havde ligget væsentligt over de normale 37 timer om ugen.

169-10: En yngre kvinde med et handicappet barn var alene berettiget til tabt arbejdsfortjeneste beregnet på baggrund af niveauet for kontanthjælp, da en beregning med udgangspunkt i en hjemmehjælperløn ville indebære en overkompensation.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kvinden i 2006 afsluttede en 1-årig HG-uddannelse, men at hun hverken i tiden før eller efter barnets fødsel i 2008 havde gjort brug af uddannelsen.

Kvinden havde været beskæftiget 62 timer med rengøring i oktober 2006 samt arbejdet 31 timer som tjener i oktober 2007. Hun havde modtaget kontanthjælp i flere perioder fra september 2006 og frem.

Ankestyrelsen fandt, at kvindens tilknytning til arbejdsmarkedet havde været beskeden.

30-13: Når ansøger tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet som lønmodtager betyder det, at bruttoindtægten skal fastsættes ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende oppebar inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at der har været en længere periode fra arbejdsophør til ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Den seneste lønindtægt, som skal udgøre beregningsgrundlaget, kan derfor ligge flere år forud for ansøgnings-tidspunktet for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har heller ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at ansøger, i perioden fra arbejdsophør og frem til ansøgningen om tabt arbejdsfortjeneste, har taget en videregående uddannelse.

I de tilfælde, hvor tilknytningen har været af mere sporadisk eller beskeden karakter, kan der ved beregningen af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste tages udgangspunkt i niveauet for kontanthjælp.

4-18: Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, der fastsættes på baggrund af modtagerens tidligere bruttoindtægt forud for det tidspunkt, hvor modtageren overgår til tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis modtageren har haft en lønindtægt forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra den seneste lønindtægt. Den tidligere indtægt skal ikke opreguleres eller satsreguleres for tidsrummet inden overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Det gælder, selv om denne lønindtægt ligger flere år forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

59-18: Formålet med dækning af tabt arbejdsfortjeneste er, at modtageren af tabt arbejdsfortjeneste som hovedregel bliver stillet økonomisk, som hvis vedkommende stadig tjente en løn selv. Det er derfor det beløb, som vedkommende havde til rådighed til forsørgelse af familien og sig selv før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, som skal lægges til grund for beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste.

Det er afgørende for beregningen af tabt arbejdsfortjeneste, om ydelsesmodtageren er lønmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende.

En borger er lønmodtager, når vedkommende modtager vederlag for personligt arbejde i et tjenesteforhold. En lønmodtager er desuden kendetegnet ved at udføre arbejde efter arbejdsgiverens anvisninger og for dennes regning og risiko.

En selvstændigt erhvervsdrivende er kendetegnet ved, at vedkommende for egen regning og risiko udøver en virksomhed af økonomisk karakter og med det formål at opnå et overskud.

Grundlaget for den tabte arbejdsfortjeneste skal beregnes på baggrund af, hvad der er retvisende for modtagerens indtjeningsevne. Når forældrene er selvstændigt erhvervsdrivende kan kommunen derfor ikke blot se på den månedlige indtægt lige før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. Det skyldes, at en virksomheds indtægter, omkostninger og arbejdsopgaver ofte varierer en del over tid.

Når der skal tages stilling til beregningen af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, som er selvstændigt erhvervsdrivende, kan kommunen tage udgangspunkt i den gennemsnitlige årsindtægt, efter fradrag af afskrivninger, men før renter, for de seneste tre år før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis der er oplysninger i sagen, der tyder på, at de seneste tre års indtægter i virksomheden ikke er retvisende, skal kommunen tage stilling til, om udgangspunktet skal fraviges, og der i stedet skal tages udgangspunkt i flere eller færre år. Den indtægt, som ydelsesmodtageren har haft i det år, hvor vedkommende overgår til tabt arbejdsfortjeneste, kan også tillægges betydning.

Hvis der er tale om en nystartet virksomhed, som endnu ikke har opnået et overskud, vil de seneste tre års indtægt ikke være retvisende for ydelsesmodtagerens indtægtstab. Der kan således ikke findes et retvisende udgangspunkt ved at se på en nystartet virksomheds indtægter.

Den tabte arbejdsfortjeneste skal, når der er tale om en nystartet virksomhed, derfor beregnes med udgangspunkt i den indtægt, som ydelsesmodtageren havde før starten af den selvstændige virksomhed.

Hvis ydelsesmodtageren aldrig har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed aldrig har haft en indtægt, skal der tages udgangspunkt i den indtægt, som vedkommende efter sine forhold ville have kunnet opnå.

Hvis ydelsesmodtageren i stedet kan ansætte en vikar i sin virksomhed, kan den tabte arbejdsfortjeneste eventuelt beregnes på baggrund af udgiften til en vikar. Der kan ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste ud over det tab, som ydelsesmodtageren faktisk lider som følge af at skulle passe sit barn.

Ydelsesloftet

86-13: Ydelsesloftet i servicelovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste finder ikke anvendelse i sager, hvor ansøgning om tabt arbejdsfortjeneste er indgivet før den 1. januar 2011.

Bidrag til pensionsordning

4-18: Personer, der i tilknytning til den seneste lønindtægt havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, har ret til bidrag til pensionsordning i forbindelse med udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste.

Bidrag til pensionsordning skal beregnes på baggrund af den satsregulerede bruttoydelse, så længe bidraget ikke er større end det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører. Det hidtidige arbejdsgiverbidrag i kroner og ører udgør et løft for, hvor meget der kan modtages i pensionsbidrag.

En lønmodtagers eget bidrag til pension skal ikke indgå ved beregningen af tabt arbejdsfortjeneste. Dette bidrag indgår hverken i beregningen af pensionsbidraget eller i beregningen af bruttoydelsen. Der ydes således ikke kompensation for denne del af pensionsindbetalingen.

Hjælp fra ansøgningstidspunktet

101-13: Det er et almindeligt socialretligt princip, at der som udgangspunkt først kan ydes hjælp fra ansøgningstidspunktet. Dette princip kan i særlige situationer fraviges, så der ydes hjælp fra et tidligere tidspunkt.

Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, eller en ansøgning om en løbende ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp. Tilsvarende kan en løbende ydelse udbetales forud for ansøgningstidspunktet i tilsvarende situationer.

VIII. De konkrete mødesager

Vi har valgt at fremlægge 41 sager på møde for at belyse Ankestyrelsens praksis om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste. Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området, og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunens afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling.

De 27 af sagerne, som belyser Ankestyrelsens praksis bedst, er gennemgået nedenfor. Sagerne er grupperede i overordnede temaer. Der kan være flere temaer og delelementer i en enkelt sag og dermed også flere resultater i forhold til, om vi stadfæster, hjemviser, ændrer eller ophæver afgørelsen. Sagen vil alene fremgå én gang nedenfor og under et enkelt tema, udvalgt efter, hvad der umiddelbart forekommer mest interessant i den enkelte sag.

Udmåling

Sag nr. 1 – *Stadfæstelse* – Udmåling af tabt arbejdsfortjeneste til *praktiske gøremål* i hjemmet. Det bevilgede dækker behovet. Kommunen har bevilget fem timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste om ugen til praktiske gøremål i hjemmet, mens barnet, der er infantil autist, er i specialbørnehave fra kl. 07.30 og til kl. 16.45. Mors arbejdstid er fra 08.00 til kl. 16.00.

Sag nr. 2 – *Stadfæstelse* – Mor har ikke ret til tabt arbejdsfortjeneste til *praktiske gøremål*, da barnet ikke er så pasnings- og plejekrævende, at det er umuligt at lave selv de mest almindelige daglige *gøremål*, når hun er til stede i hjemmet. Barnet går i skole og er væk fra hjemmet ca. 27 timer om ugen. Der er to voksne i hjemmet, som kan deles om de huslige gøremål og aflaste hinanden. Mor arbejder i øvrigt kun syv timer om ugen. Det er ikke godtgjort, at mors nedgang i arbejdstid udelukkende skyldtes barnets funktionsnedsættelse. Mor genoptog ikke sit arbejde efter endt barsel på grund af, at hun var utilfreds med ledelsen.

Sag nr. 3 – *Stadfæstelse* – Kommunen har truffet afgørelse om *ophør* af 12 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste om ugen, da der ikke længere ses at være et pasningsbehov. Barnet hentes og bringes af taxa til og fra skole og skolefritidsordning. Barnet er grundet skole, skolefritidsordning og transport hjemmefra 41 timer om ugen. Far arbejder fra 07.00 til kl. 15.00. Barnet er hjemme kl. 15.40 hver dag undtagen onsdag, hvor barnet er hjemme kl. 17.00.

Sag nr. 4 – *Stadfæstelse* – Afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Mor ansøger om dækning på tabt arbejdsfortjeneste til pasning af barnet i hjemmet, da han ikke kommer i skole på grund af *skolevægring*. Mor kan ikke motivere barnet til at komme i skole. Der vurderes ikke at være et pasningsbehov, da barnet kan være alene hjemme uden opsyn af en voksen. Barnet er desuden tilknyttet et skoletilbud, og der er iværksat støttende foranstaltninger.

Sag nr. 5 – *Stadfæstelse* – Det bevilgede dækker behovet. Kommunen *nedsætter* omfanget af dækningen af tabt arbejdsfortjeneste fra 37 timer til 27 timer. Barnet har diagnosen infantil autist. Barnet har haft nedsat timetal i skole, og mor har fået fuld tabt arbejdsfortjeneste. Barnet går nu stabilt i skole mellem 15 og 18 timer om ugen. Grundet omfanget af timer i skolen vurderes de bevilgede 27 timer at dække behovet.

Sag nr. 6 – *Stadfæstelse* – Forælders behov for dækning af arbejdsfortjeneste er kompenseret med kommunens bevilling. Kommunen har bevilget 1,5 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste hver eftermiddag, da barnet ikke kan rumme at gå i skolefritidsordning. Forælderen ansøger om yderligere dækning af tabt arbejdsfortjeneste, da arbejdsgiveren kun vil give forælderen fri svarende til hele dage eller vagter. Der kan ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste til et fravær, der er begrundet i *forælders arbejdsforhold*.

Sag nr. 7 – *Ændring* – Kommunen har ændret forælders bevilling fra en løbende bevilling på 37 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste til en bevilling af tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage. Barnet skal dog kun starte i børnehave på deltid, og hospitalet har anbefalet, at barnet kun er i børnehave i to til fire timer om ugen, og at det skal vurderes fra dag til dag, om barnet kan komme i børnehave på grund af smittefarer for infektioner. Barnet er i øvrigt fortsat i behandling for leukæmi, og hospitalet estimerer, at barnet først er færdigbehandlet et år senere. Vi vurderer derfor, at der *fortsat er behov for en løbende bevilling*. Kommunen skal træffe en ny afgørelse om udmåling af forælders ret til løbende dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Sag nr. 8 – *Stadfæstelse* – *Begge forældres tilstedeværelse på sygehus* vurderes ikke at være nødvendigt. Barnet har cerebral parese af middelsvær grad. Barnet bliver som en følge af sin lidelse dobbeltsidigt hofteopereret. Barnet er både under hospitalsopholdet og efterfølgende meget smerteplaget og havde brug for trøst og støtte, særligt om natten. Der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste 37 timer om ugen til forældrene. Forældrene søger begge 37 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Der er efter en lægelig vurdering ikke behov for begge forældres tilstedeværelse.

Bevilling af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage

Sag nr. 9 – *Hjemvisning* – Tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage. Forældrene ansøger om dækning af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med sygehuskontroller og tandlægebesøg. Kommunen har ikke belyst, om forældrene samlet set har *et fravær i betydeligt omfang*, således at det samlede nødvendige fravær overstiger tre arbejdsdage om året. Kommunen har heller ikke belyst, om de ansøgte tandlægebesøg er en følge af barnets funktionsnedsættelse, og om barnet går mere til tandlæge end, hvad andre børn på samme alder gør.

Sag nr. 10 – *Ændring* – Vi ændrer kommunens afgørelse og giver ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage til møder i børnehaven. Der er allerede er bevilget dækning af tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage til andre formål., hvorfor det allerede er vurderet, at der er *et fravær i betydeligt omfang*. Møderne er også *begrundet i barnets funktionsnedsættelse*.

Sag nr. 11 – *Hjemvisning* – Hjemvisning til vurdering af, om forælderen har *mulighed for fleksibel arbejdstilrettelæggelse* i forbindelse med tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage. Hvis der er mulighed for fleksibel arbejdstilrettelæggelse, kan der ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Sektoransvar

Sag nr. 12 – *Hjemvisning* – Der er ansøgt om tabt arbejdsfortjeneste, da barn lider af skolevægring. Kommunen giver afslag med henvisning til sektoransvaret. Barnet har en funktionsnedsættelse og er startet i 5. klasse på en ny skole i 2018. Skolen har i en underretning oplyst, at barnet ikke trives i hjemmet, og at barnet siden januar 2019 kun har været i skole 6 dage og alene har deltaget i undervisningen i nogle få lektioner. Kommunen har ikke inddraget disse oplysninger i sin afgørelse. Sagen hjemvises derfor til kommunen til vurdering af, *om det er nødvendigt, at barnet får et reduceret skema som følge af barnets funktionsnedsættelse*.

Sag nr. 13 – *Hjemvisning* – Kommunen giver afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med barns deltagelse i lejr tur med den begrundelse, at udgifterne skal afholdes af kommunen efter bestemmelserne i folkeskoleloven. Der er derfor givet afslag med henvisning til sektoransvaret. Der er dog ikke oplysninger om, hvem der har arrangeret lejrturen. Det fremgår af ansøgningen og af oplysninger fra skolen, at *den planlagte lejrskole ikke er et skolearrangement men et forældrearrangement*, som planlægges af forældrene selv. Forældrene frikøber lærere til at deltage i lejrturen. Sagen hjemvises derfor til kommunen til nærmere belysning.

Sag nr. 14 – *Stadfæstelse* – Det er ikke nødvendigt med et reduceret skoleskema. Barnet har ADHD og er i medicinsk behandling herfor. Barnet går i en almindelig folkeskole. Barnet går selv til og fra skole og kan være alene hjemme. Skolen har for at imødegå de særlige behov, der er en følge af barnets ADHD, indlagt længere pauser, hvor barnet kan sidde og spille i et rum for sig selv. Der er ikke fra skolens side truffet beslutning om kortere skoledage. Det vurderes derfor, at der ikke er et nødvendigt pasningsbehov som følge af kortere skoledage.

Sag nr. 15 – *Stadfæstelse* – Barnet vurderes at kunne rumme at gå i skolefritidsordning. Mor har i samråd med barnets lærer udmeldt barnet af skolefritidsordning i 2017, og ønsker nu tabt arbejdsfortjeneste til at være hjemme, når barnet kommer fra skole. Barnet går i specialskole for børn med autisme, hvor han vurderes velanbragt. Der er på skolen tilbud om pasning i skolefritidsordning, og det er skolens vurdering, at barnet udtrættes i løbet af en skoledag, men kan rummes i skolefritidsordningen. Da barnet var meldt ind i den tidligere skolefritidsordning, kom han først hjem kl.16.30 og sad herefter en times tid på sit værelse for at slappe af.

Tabt arbejdsfortjeneste i skolernes sommerferie

Sag nr. 16 – *Hjemvisning* – Tabt arbejdsfortjeneste i sommerferien. Kommunen ses ikke at have undersøgt, om barnet kan rumme at gå i kommunens pasningstilbud i sommerferien. Barnet går i en specialskole, der ikke har et tilbud i sommerferien. Barnet skal derfor benytte feriepasningstilbud ved den almindelige folkeskole, hvor der ikke deltager personale fra specialskolen. Kommunen har ikke belyst, om barnet på trods af sin funktionsnedsættelse kan rumme at gå i feriepasningstilbudet, og hvilke tiltag feriepasningstilbudet iværksætter for at imødekomme barnet. Forældrene oplyser, at barnet er i massiv mistrivsel, og at han reagerer på skift.

Sag nr. 17 – *Stadfæstelse* – Afslag på tabt arbejdsfortjeneste i sommerferien, da der er *et kommunalt tilbud, som barnet kan benytte*. Forældrene ansøger om dækning af tabt arbejdsfortjeneste i skolernes sommerferie. Barnet går normal vis i skolefritidsordning mandag og onsdag til kl. 15.00 og ikke de øvrige dage grundet forældrenes ønske. Den samme skolefritidsordning har åbent i sommerferien. Mor får løbende 12 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste om ugen, hvorfor barnet ikke skal i sommerferietilbudet i længere tid hver uge, end han plejer at være i skole og skolefritidsordningen.

Daginstitution

Sag nr. 18 – *Stadfæstelse* – Det er ikke en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, at han passes i hjemmet som følge af kortere dage i børnehaven. Barnet går i almindelig børnehave med særlig støtte hver dag fra kl. 8.00 til kl. 13.00. Børnehaven yder ikke særlig støtte efter kl. 13.00. Barnet er glad for at gå i børnehaven og trives der. Mor er gået ned i tid og henter barnet hver dag kl. 13.00. *Det kan dog ikke udelukkes, at barnet kan rumme at gå fuld tid i børnehave med den fornødne støtte og afskærmning*. Der kan derfor ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Sag nr. 19 – *Stadfæstelse* – Mor har ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, da der ikke er et pasningsbehov. Mor har søgt om tabt arbejdsfortjeneste til barn i specialinstitution. Barnet har Downs Syndrom, og er som følge deraf visiteret til et *specialiseret dagtilbud*, hvor hun vurderes velanbragt. Barnet kan benytte specialtilbuddet dagligt fra kl. 7.00 til kl. 16.00. Det vurderes, at barnet kan rumme at gå fuld tid i specialtilbuddet med den fornødne støtte. Der kan derfor ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hjælp fra ansøgningstidspunktet

Sag nr. 20 – *Stadfæstelse* – Der ansøges om dækning af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i et autismekursus. *Kurset var afholdt forud for ansøgerens ansøgning* om dækning af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i kurset. Ansøgeren har dermed afholdt udgiften inden ansøgning om deltagelse i autismekursus. Der kan derfor ikke bevilges dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Beregningsgrundlag

Sag nr. 21 – *Ændring* – Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste skal ikke tage udgangspunkt i forælders indkomst fra et *offentligt løntilskudsjob*. Forælderen var i et offentligt løntilskudsjob inden overgangen til tabt arbejdsfortjeneste. I et offentligt løntilskudsjob har man dog overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår med en fastsat aflønningstakst svarende til dagpengesatsen og står samtidig til rådighed for arbejdsmarkedet. Beregningen skal derfor ikke tage udgangspunkt i forælders indkomst fra det offentlige løntilskudsjob, men i forælders seneste reelle tilknytning til arbejdsmarkedet som lønmodtager.

Sag nr. 22 – *Hjemvisning* – Kommunen har fejlagtigt betinget bevillingen på 37 timers dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at forælderen *raskmeldes*. Sygedagpenge er dog ikke en lønindtægt. Kommunen kan derfor ikke give afslag med den begrundelse, at forælderen ikke har et indtægtstab. På baggrund af sagens oplysning vurderes det, at sygemeldingen ikke er til hinder for, at forælderen passer barnet. Sagen hjemvises derfor til stillingtagen til, hvornår fra bevillingen begynder.

Sagen hjemvises også til belysning af, om forælderen modtog *tillæg, som var et integreret led i lønnen*, og som dermed skal indgå i beregningsgrundlaget. Tillæg, som er et integreret led i lønnen, skal indgå i den lønindtægt, der danner grundlag for beregningen.

Ydelsesloftet

Sag nr. 23 – *Ændring* – Far er ikke omfattet af ydelsesloftet. Mor har siden 2008 har været bevilget dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Far er i 2018 er bevilget dækning af tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage til ledsagelse af barnet til kontroller, såfremt der er lægelig dokumentation for at begge forældres tilstedeværelse er nødvendig. Far er derfor ikke omfattet af ydelsesloftet ved beregningen af tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse hermed. Når *en bevilling af den tabte arbejdsfortjeneste overgår fra den ene forælder*, som ikke var omfattet af reglerne om ydelsesloftet, til den anden

forælder, vil ydelsesloftet heller ikke gælde for beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste i forhold til den forælder, der overtager bevillingen af den tabte arbejdsfortjeneste.

Sparede udgifter

Sag nr. 24 – *Stadfæstelse* – Sparede udgifter skal fradrages i nettoydelsen efter ydelsesloftet. Mor bevilges fuld dækning af tabt arbejdsfortjeneste svarende til 37 timer om ugen. Mors tidligere bruttoindtægt forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste var på ca. 38.000 kr. Mor er derfor omfattet af ydelsesloftet, hvorfor hendes nettoydelse er på 31.249 kr. (2019). Mors sparede udgifter skal fradrages hendes nettoydelse beregnet efter ydelsesloftet.

Sag nr. 25 – *Stadfæstelse* – Den sparede udgift til skolefritidsordning skal fradrages ved beregningen af tabt arbejdsfortjeneste. Mor modtager dækning af tabt arbejdsfortjeneste og mener, at barnet ikke ville gå i skolefritidsordning, selvom hun ikke havde en funktionsnedsættelse. Vi stadfæster kommunens afgørelse, da *barnet har en alder, hvor forældre i almindelighed har udgifter til skolefritidsordning.*

Pensionsbidrag

Sag nr. 26 – *Stadfæstelse* – Beregning af pensionsbidrag er lavet korrekt. Klager modtog ved overgangen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste *arbejdsgiverpension* med 7,25 % af beregningsgrundlaget for tabt arbejdsfortjeneste. Beregningen af pensionsbidraget svarer til arbejdsgiverbidraget i kroner og ører ved klagers overgang til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Klager ønsker også genberegning af sit pensionsbidrag på baggrund af en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand af den 28. august 2018. Klager mener, at pensionsbidraget skal beregnes på baggrund af den satsregulerede ydelse. Det skal det ikke.

Sag nr. 27 – *Stadfæstelse* – Et krav på efterbetaling af manglende pensionsbidrag i forbindelse med tabt arbejdsfortjeneste *forældes efter 3 år.* Forælderen havde derfor ikke ret til efterbetaling forud for februar 2015. Der er ikke særlige regler om forældelse i lov om social service. Krav på efterbetaling af pensionsbidrag er derfor omfattet af lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven). Krav på efterbetaling forældes derfor som udgangspunkt efter en treårig forældelsesfrist med mindre, der er grundlag for suspension, eller fristen er afbrudt.